

НОВА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЦИКЛІВ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОЇ ЕКОНОМІКИ

К. В. КУХТІН

*Харківський національний університет міського господарства
ім. О. М. Бекетова*

Ще в 1911 році Й. Шумпетер заявив «Я абсолютно чітко усвідомив, що у середині економічної системи є джерело енергії яке викликає порушення рівноваги», яке приводить до біфуркаційних явищ і подій. Проблеми схильності ринкової економіки до повторення економічних явищ ніколи ще не були предметом таких пекучих, акцентованих дискусій спеціалістів, як в наші дні. Проблеми циклічного розвитку, досліджували вчені-економісти в XIX-XX ст.: А. Шпітгоф, М. Туган-Барановський (вчитель М. Кондрат'єва), К. Маркс, К. Веблен, М. Кондрат'єв, Дж. Хікс, Дж. М. Кейнс, Й. Шумпетер, С. Кузнець, [Ф. Кідланд](#), [Е. Прескотт](#), Л. Абалкін, Ю. Яковець та ін., але їм не вдалось вирішити проблему циклічності, хвильової динаміки, створення й реалізації довгострокових стратегічних рішень та генезного циклічного розвитку. Нам вдалось вирішити проблему розрахунку економічних циклів та створити двовитковнесиметричну модель еволюції (див. рис. 1).

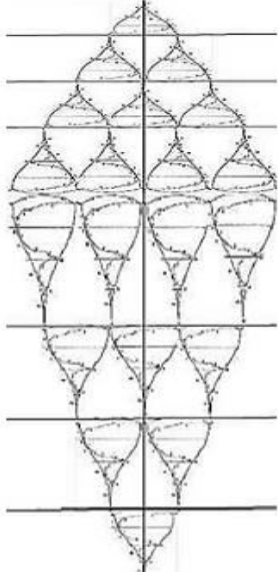
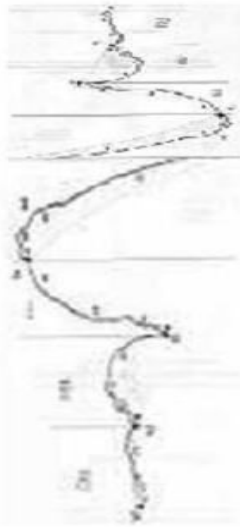
Фази ЖЦ	Модель ЖЦ	Витки моделі	Частки витків
VIII			0,0733
VII			0,1022
VI			0,1022
V			0,1423
IV			0,3388
III			0,2433
II			0,2433
I			0,1746
Разом		1,42	2 витка

Рисунок 1 - Параметри несиметричної двовиткової моделі еволюції –
генодігміни

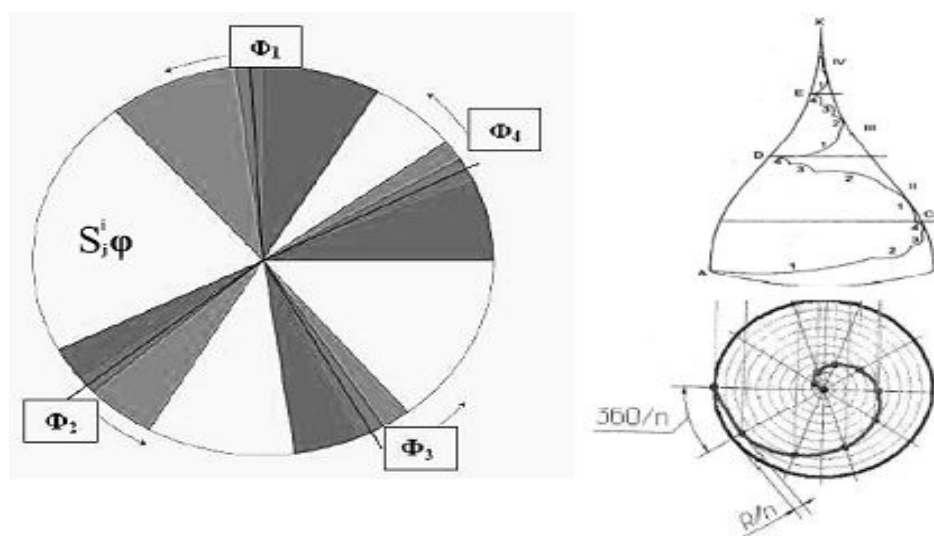
Життєвий цикл (ЖЦ) будь-якої системи має два витки: виток «розвитку» (фази I-IV) і виток «згасання» системи (фази V-III). Циклічність - форма прогресивного розвитку з характерною рисою руху: не по колу, а по спіралі». Усі підсистеми моделі описуються строгим математичним співвідношенням часток витків. В філософському розумінні нами розроблено класмоделей - генодігмін, що діалектично інтегрують процеси онтогенезу (народження, походження, процеси розвитку, відмирання) та процеси філогенезу (історично еволюційні процеси та явища) об'єкту в формі єдиної ієрархічної будови буття. Для розробленого класу моделей ЖЦ діє єдиний алгоритм застосування в формі коду еволюції $Se=0,417897343\dots$, яким математично зв'язані усі відношення фаз і підфаз кожного витка. Життєздатність моделей доказана шляхом розрахункових модельних експериментів (методами рефлексії) на визнаних в світовому науковому співтоваристві геохронологічних шкалах: Міжнародній та Кембриджській, інших експериментальних дослідженнях, які представлені в декільком наших монографіях та багатьох статтях. Це дає право дослідницьку методику переводити в розряд теоретичної, а методи дослідження в розряд практичних розрахункових методів.

Модель ЖЦ еволюції будь-якої системи ми назвали генодігміною. «Генодігміна (від грец. *genos* > англ. *genome* - сукупність генів, які містять + грец., нім. *di* - подвійні + польськ. *gmina* - неподільні на цьому рівні елементи, можливі для подальшої декомпозиції), скорочено по українськи - генодігма».

Кожна фаза або підфаза НЧДЕМ починаються і закінчуються емерджентним, якісним квантовим переходом (позитивною або негативною активністю в секторах витка). Зведена схема-модель витка генодігміни та таблиця формул із активованими енергетичними зонами секторів, що розроблена нами, наведена на рисунку 2.

За обмеженістю об'єму статті таблицю розрахунків активності енергетичних зон фаз генодігміни (значення часток витків, кутів секторів та % від періоду фази) ми не наводимо, але і представлений матеріал дає змогу зробити висновок про фактично вирішену задачу розрахунку вкладених і відтворюваних циклів в еволюційній теорії хвильової динаміки. Кожна фаза моделі має свою кількісну і якісну оцінку в значеннях сектору еволюційного витка, п'ять значень сектору активності в кожній фазі та кількісну оцінку періодів активності (кутів секторів): період процесів

позитивної активності витка становить $\approx 0,9$ частини, а негативної активності – 0,1. Ці явища і приводять до зростання хаосу й турбулентності економічних процесів (майже до 10%) на кожному біфуркаційному переході секторів витка. Зростання періодів активності пропорційне відношенню кута еволюції витків моделі. Ці знання необхідні економістам і управлінцям – бізнес-адміністраторам, які працюють в умовах турбулентної економіки на всіх її рівнях: мікро-, макро- та мезо.

Кольори секторів	Формула сектору		Активність
червоний	$+ S^2_i \varphi$	$+ 0,0881165^2 \Phi_i (\approx 2,5\%)$	позитивна
оранж	$+ S_i \varphi$	$+ 0,0881165 \Phi_i (\approx 6\%)$	позитивна
білий	$+ S_i \varphi$	$\Phi_{ik} - \sum \Phi_{ik} (\approx 83\%)$	позитивна
синій	$- S_i \varphi$	$- 0,0881165 \Phi_i (\approx 6\%)$	негативна
фіолетовий	$- S^2_i \varphi$	$- 0,0881165^2 \Phi_i (\approx 2,5\%)$	негативна

Рисунок 2 - Схема-модель витка генодігміни і таблиця активності секторів

Методики розрахунку циклів генезного і прогнозного напрямівнеобхідного рівня декомпозиції та прогнозування біфуркаційних негативних та позитивних періодів еволюційного розвитку одержали статут робочих, а статут проблемних - знято. Ми вирішили задачу розрахунку економічних циклів різного ступеню вкладеності, дослідження еволюційних моделей класу «явище–час» і декомпозицію цих моделей, необхідних для практичного застосування.